

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การค้าและการขนส่งทางเรือในแม่น้ำโขง: ผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทย

ผู้เขียน นางกรรณิกา เพชรแก้ว

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภูมิภาคศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุมภ์ สายจันทร์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อุดม เกิดพิบูลย์ กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ ญาณสาร กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการค้าในแม่น้ำโขง:ผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทย มุ่งหวังจะศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการค้าในแม่น้ำโขงของไทย ปัจจัยที่มีผลกระทบ และแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยกำหนดพื้นที่ศึกษาระหว่างท่าเรือเชียงแสน จังหวัดเชียงรายของไทย ถึงท่าเรือเชียงรุ่งของจีน ระยะทางประมาณ 300 กิโลเมตร ซึ่งถือเป็นช่วงที่มีการค้าในแม่น้ำโขงหนาแน่นที่สุด และอยู่ภายใต้กรอบความร่วมมือทั้งทวิภาคี และพหุภาคี อีกทั้งเป็นเส้นทางการค้าใหม่ที่อยู่ระหว่างการพัฒนา ทั้งด้านกายภาพ ความพร้อมของผู้ประกอบการ และกฎระเบียบต่างๆ

เส้นทางการค้าแม่น้ำโขง ยังมีลักษณะพิเศษ ที่ควรค่าแก่การศึกษาค้นคว้าต่อไปภายหน้า คือ ลักษณะทางกายภาพของแม่น้ำ ที่มีความเชี่ยวกราก และมีความแตกต่างของระดับน้ำใน หน้าแล้งและหน้าน้ำหลากมาก ทำให้การเดินทางเรือเพื่อการค้าและการขนส่งในแม่น้ำสายนี้ มีความแตกต่าง และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ควรต่อการศึกษาอย่างยิ่ง

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการไทยไม่ได้อยู่ในสภาวะที่จะควบคุมหรือแม้แต่เป็นส่วนสำคัญกับการค้าบนเส้นทางนี้ เนื่องจากปัจจัยด้านทุน ประสิทธิภาพ และการสนับสนุนจากภาครัฐ ขณะที่เมื่อเทียบกับประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศคู่ค้ารายใหญ่ที่สุดอย่างจีน จะพบว่าผู้ประกอบการไทยยังต้องพัฒนาความพร้อม ศักยภาพ องค์ความรู้ในหลายด้าน เพื่อที่จะให้สามารถแข่งขันได้อย่างเท่าเทียมยิ่งขึ้น ทั้งนี้จะต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งทุน แหล่งข้อมูล และได้รับการส่งเสริมศักยภาพให้สูงขึ้น

ข้อเสนอสำหรับการศึกษานี้คือ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องร่วมมือกันในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ และช่วยกันขจัดอุปสรรคของการค้านี้ทั้งด้านกายภาพ กฎระเบียบ และการขาดแคลนข้อมูลความรู้ เงินทุนให้เร็วที่สุด และต้องหาช่องทาง และสินค้าที่เหมาะสมมี มูลค่าสูงทดแทนการส่งออกสินค้าวัตถุดิบที่มีมูลค่าต่ำ ส่งผลให้ไทยอยู่ภาวะขาดดุลการค้าเช่นปัจจุบัน ขณะเดียวกัน ต้องศึกษาเส้นทางการค้าใหม่ที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กัน เพื่อพิจารณาหาเส้นทางที่เหมาะสมสำหรับการค้าแต่ละประเภทสินค้าแต่ละอย่าง เพื่อให้การค้าการขนส่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าต่อการลงทุนที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Trade and Shipping in the Mekong River: Their Impact on Thai Business Operators
Author	Mrs. Kannikar Petchkaew
Degree	Master of Arts (Regional Studies)
Thesis Advisory Committee	Associate Professor Dr.Kosum Saichan Chairperson Associate Professor Dr.Udom Kerdpibule Member Associate Professor Dr.Sanay Yarnasarn Member

Abstract

This study aimed to clarify all the factors which have impact on Thai business operators, merchants and shipmen on Mekong river trade route and ways to solve and untighthen ihe situation for them. This study also wants to know how to improve or lift up the Thai business operators's position in this trade route, to be strong enough to deal with traders from the riparian countries in the studied area, especially China which dominates the route with more sufficient potential in many aspects : fund, government support, trading skill for instance.

Mekong river trade route has its own unique character. Due to the unique physical factors of the Mekong River itself. The Mekong River has a very strong tide compared with other general rivers. Her length is 4,800 kilometers., across 6 six countries from which 4 of them were investigated in this study. The tide in the dry season is gradually lower by the natural and manmade factors. This causes difficulties for transportation in the river. Also, new roads were built to be the alternative ways of transportation in recent years. This is the great challenge for this river trade. In 2001, trade valued at an estimated 4.7 billion US dollars was distributed by inland waterway transport on the lower Mekong River and expected double in each year. But will it be like this after all the alternative roads were completed in this coming year?

It is found that Thai business operators are not the major player, and still lack of many crucial requirements in this trade route. They need more fund, experiences in navigation and river trade skill, also sufficient government support. Government still play the major support role for all matter concerned. Also many regulations among countries in this trade route have to be modified and internationalized.